

Proti liberalismu (Mao Ce-Tung, 1937)

(Text je převzatý z knihy *O praxi a rozporu* od nakladatelství Grimmus z roku 2011. Děkuji především překladatelům Karlu Goldmannovi, Janu Sušerovi a Jarmile Fromkové za úžasný překlad. Žádám proto čtenáře našich stránek o zakoupení fyzické kopie této knihy, abychom podpořili všechny kdo na ní pracovali.)

Jsme pro aktivní ideologický boj, protože je to zbraň, která pomáhá dosáhnout vnitřní jednoty strany i jiných revolučních organizací — jednoty zajišťující jejich bojovou sílu. Každý komunista, každý revolucionář musí používat této zbraně.

Liberalismus však odmítá ideologický boj a stojí na stanovisku bezzásadového míru. Z toho pramení prohnílý, šosácký styl práce, který vede k politickému zahánění jednotlivých článků a jednotlivých členů strany i jiných revolučních organizací.

Liberalismus se projevuje různými formami:

Za prvé: Je jasně zřejmé, že ten nebo onen člověk jedná nesprávně, ale protože je to tvůj známý, krajan, spolužák, blízký přítel, oblíbenec, starý kolega nebo podřízený, nevedeš s ním zásadový boj, ale dovoluješ mu jednat i nadále v témže duchu, jen abys zachoval mír a přátelství, anebo ho zlehka vyplíšíš, avšak nevyřešíš otázku do důsledku, jen aby šlo všechno klidně a hladce. Nakonec se pak uškodí jak celému kolektivu, tak i dané osobě.

Za druhé: Dovoluješ si neodpovědnou kritiku za zády, ale nepředložíš energicky příslušné otázky přímo organizaci; neříkáš věci do očí, ale roztrubuješ je za zády; na schůzích mlčíš, ale po schůzích máš plno řečí. V tvém vědomí místo zásad kolektivismu vládne liberální nevázanost.

Za třetí: Netýká-li se věc tebe osobně, snažíš se co nejvíce se od ní odtáhnout; i když dobře víš, že lidé nemají pravdu, považuješ za prospěšné mluvit raději méně; myslíš si: moudrý se zlému vyhne, hlavně když já sám nezhřeším.

Za čtvrté: Nepodřizuješ se směrnicím a svůj osobní názor kladeš nade všecko; chceš, aby se organizace o tebe starala, ale nechceš se podrobit její kázni.

Za páté: Nebojuješ proti nesprávným názorům, nevystupuješ proti nim v zájmu jednoty, v zájmu toho, aby šla práce kupředu, aby se zlepšila její organizace, ale zabýváš se osobními útoky, štváním, vyřizováním osobních účtů, snažíš se mstít.

Za šesté: Slyšíš nesprávné názory, ale nepouštíš se do sporů, ale nejen to, mlčíš i ke kontrarevolučním řečem a chováš se k nim tak lhostejně, jako by se nic nestalo.

Za sedmé: Neprovádíš propagandu a agitaci v masách, neprojevuješ se, neseznamuješ se se situací, nevyptáváš se, nezajímají tě naléhavé potřeby obyvatelstva, ke všemu se chováš lhostejně. Zapomínáš, že jsi členem komunistické strany, a klesáš na úroveň obyčejného maloměšťáka.

Za osmé: Když vidíš jednání poškozující zájmy mas, nejsi tím pobouřen, nepřesvědčuješ, nezamezuješ mu, neprovádíš vysvětlovací práci, ale trpíš je, díváš se na ně skrz prsty.

Za deváté: K práci se nestavíš vážně, pracuješ bez určitého plánu, bez určitého zaměření, sem tam do něčeho píchneš, žiješ ze dne na den.

Za desáté: Považuješ se za zasloužilého revolucionáře a honosíš se délkou členství ve straně, ale na velké věci nestačíš a malým se vyhýbáš, pracuješ nedbale, v učení nejsi příliš horlivý.

Za jedenácté: Když ses dopustil chyby a už sis to uvědomil, přesto ji nechceš napravit a projevuješ tak liberalismus vůči sobě samému.

Bylo by možno uvést ještě řadu příkladů, avšak vyjmenovaných jedenáct jsou ty hlavní.

To všechno jsou projevy liberalismu.

Liberalismus v kolektivu revolucionářů je nanejvýš škodlivý; je to svého druhu rozkladný prvek, který způsobuje rozpadání celku, oslabení jednoty, pasivitu v práci, ideovou roztržitost.

Liberalismus vede k tomu, že mezi revolucionáři mizí pevná organizace a kázeň, mizí možnost důsledně a do konce prosazovat politickou linii, a stranická organizace se odtrhuje od mas, které vede. To je zvláště škodlivá tendence.

Prvopočátky liberalismu tkví v zistné, egoistické povaze drobné buržoazie, která staví do popředí osobní zájmy, kdežto zájmy revoluce klade až na druhé místo. Zde právě má své kořeny liberalismus v ideologii, v politice i v organizačních otázkách.

Liberálové se dívají na marxistické poučky jako na abstraktní dogmata.

Jsou pro marxismus, ale nehodlají jej přetvářet v život, anebo jej nehodlají přetvářet v život úplně, nemají v úmyslu nahradit svůj liberalismus marxismem. Mají v zásobě jak marxismus, tak liberalismus: slovy jsou marxisté, ale ve skutečnosti liberálové. Pro lid mají marxismus, ale pro sebe liberalismus. Mají v zásobě to i ono, pro každého, co se jim zdá pro něho vhodné. Tak je uspořádán mozek některých lidí.

Liberalismus je jedním z projevů oportunistu; je v zásadním rozporu s marxismem. Liberalismus — to je pasivita; objektivně pomáhá nepříteli.

Proto budou naši nepřátelé rádi, když se liberalismus mezi námi udrží. Tay ková je podstata liberalismu, a mezi revolucionáři nemá být pro něj místa.

Prodchnuti aktivním duchem marxismu, musíme překonat liberalismus a jeho pasivitu. Komunista musí být upřímný, obětavý a aktivní, zájmy revoluce musí mu být dražší než život, osobní zájmy musí podřizovat zájmům revoluce; vždy a všude musí hájit správné zásady, ustavičně bojovat proti všelikým nesprávným názorům a nesprávnému jednání, a tím upevňovat kolektivismus v životě strany a spojení strany s masami; musí pečovat o zájmy strany a mas víc než o zájmy jednotlivé osoby, pečovat o jiné víc než o sebe. Jedině takový člověk je hoden nazývat se komunistou.

Všichni věrní, upřímní, aktivní, pevní komunisté se musí spojit k boji proti liberálním tendencím u části členů strany a dosáhnout toho, aby tito lidé vykročili správným směrem. To je jeden z úkolů našeho boje na ideologické frontě.